VLEUGELLAM

Gerjanne van Lagen

Vleugellam

Roman

j/groen

Vleugellam
Gerjanne van Lagen

ISBN 9789088974946
ISBN e-book 9789088974953
ISBN audioboek 9789088974960

NUR 701

Omslagontwerp: BijBarbara
Opmaak binnenwerk: Jore ontwerp
Verantwoording omslagbeeld: Will Arden / Arcangel Images

© 2026 Groen – Jongbloed Media
Onderdeel van Jongbloed Uitgeverij BV
Celsiusweg 41, 8912 AM Leeuwarden
verkoop@jongbloedmedia.nl
+31 (0)88 326 33 40

Alle rechten voorbehouden. Geen enkel deel van dit boek mag worden gebruikt voor het trainen van kunstmatige intelligentie. *All rights reserved, including those for text and datamining, AI training and similar technologies.*

www.jongbloedmedia.nl

Ever has it been
that love knows not its own depth
until the hour of separation

Zo was het en zo zal het altijd zijn
Pas in het uur van afscheid
kent de liefde haar diepte

Kahlil Gibran, *The Prophet*

PROLOOG

Hij liep naar de boekenkast. Zijn ogen speurden langs de titels. Hij vond al snel wat hij zocht. Het Wetboek van Strafrecht. Koortsachtig begon hij te bladeren. Dood door schuld. Daarna: passieve moord. Bij artikel 307 las hij:

Dood door schuld kent een maximale gevangenisstraf van twee jaar. Indien de dood is veroorzaakt door roekeloosheid, bedraagt de maximale gevangenisstraf vier jaar.

De zinnen waren onderstreept, onleesbaar gekrabbel in de kantlijn. Hij staarde naar de bladzijde, sloot toen gehaast het boek. Vlinders, dacht hij. Vlinders.
Hij pakte een dichtbundel uit zijn boekenkast, bladerde driftig door het boekje, op zoek naar dat wat hem rust gaf.

Wanneer vlinders langer leven, worden hun vleugels rafelig. Net zoals bij een mensenleven.

MAANDAG

Op de dag dat ik in de hospice terechtkom besef ik: ik ga dood. Dat wist ik natuurlijk allang. Maar nu, nu ze me op deze zonnige maandagochtend in een bed in de hospice geïnstalleerd hebben, hecht het zich vast in mijn hoofd. Ada en de zuster zijn bezig. Ze schuiven het gordijn verder opzij – ik zie stofdeeltjes die dansen in de zon –, ze zetten het raam op kiepstand, ze zetten een glas water op mijn nachtkastje, een laatje gaat open en dicht. De zuster: 'Zo, het wordt zo toch een beetje uw plekje, hè?' en ondertussen echoot het in mij: ik ga dood. Ik wil het niet denken: denken aan je einde is immers een nutteloze bezigheid, want het komt onafwendbaar en je hebt er nauwelijks invloed op. Maar het doodsdenken gaat opeens vanzelf, het dringt zich aan me op nu mijn einde nadert. Ik stap het slotakkoord van mijn leven binnen en alleen de kern blijft over: de diepte- en hoogtepunten van mijn leven en die onafwendbare dood. Mijn buurvrouw uit de Mistveerstraat was celliste. Zij leerde het mij, toen ik negen was, of tien, dat van dat slotakkoord. Ze zei: alle lijnen, ja, zo zei ze het, alle muzikale gedachten, alle motieven, alle thema's – ze komen samen in dat slotpunt. Zo is het met mijn aankomst in de hospice ook. Dit was het dan. Het slotakkoord begint. Alle thema's en motieven en daden en herinneringen in mijn leven komen hier samen. Ik adem zwaar. Dat komt niet door de kanker, dat komt door mijn gedachten. Ze komen op me af als motten op een kaarsvlam.

Ada en de zuster blijven rommelen, op een best gezellige manier, alsof we ons een vakantiehuisje eigen maken. De zuster zet twee stoelen naast mijn bed, legt mijn zakdoek en telefoon op mijn nachtkastje, Ada gaat even naar de auto voor nog wat

spullen, zegt ze. Ik steek mijn hand op in een goedkeurend gebaar. Ze moest eens weten.

'Zo meneer Renkema, zit u goed?'
'Uitstekend, zuster.'
Ze buigt zich een beetje over me heen, schikt de kussens in mijn rug. Het zilveren kettinkje om haar hals wiebelt heen en weer, tikt zacht tegen haar huid. Ik kijk weg. Met vaardige handen trekt ze het dekbed strak om me heen, strijkt de vouwen glad met stevige halen van haar hand.
'Eigenlijk ben ik een verpleegkundige. Geen zuster.' Ze knipoogt naar me. Ik schok wat met mijn schouders, een beetje zoals Kalle als puber naar mij schokte als ik hem vaderlijk verbeterde.
'Ah,' zeg ik welwillend. 'Natuurlijk. U bent een verpleegkundige.' Ik wrijf onnodig behulpzaam ook een paar onzichtbare vouwen op mijn dekbed glad.
'Ik heet trouwens Jakob. Of Jaak. Ze noemen me ook wel Jaak.'
'Ja, uw vrouw zei het. Ada heet zij, toch? Jakob Renkema. Ik vind dat een mooie achternaam, wist u dat? Renkema. Ik heb een overbuurman die zo heet, geloof ik. Maar hij is al in de tachtig, of negentig misschien al wel. Z'n voornaam weet ik zo gauw niet, van oude mensen weet je de voornaam vaak niet, gek is dat hè?' Ze loopt opnieuw naar de gordijnen om ze wat rechter te hangen, ik zie haar smalle heupen, haar jonge benen, smalle enkels, witte sneakers. Ze praat nog door. Ik heb een groot geheim en nu ga ik dood. Ik dwing mezelf me te richten op iets anders. Op geluiden bijvoorbeeld. Door het open raam sijpelt het gezang van een merel naar binnen. De zuster kucht.

De stem van de zuster klinkt iets verder weg, ze zegt nog iets over Ada, dat ze zo wel zal komen, en dat ik maar even lekker moet gaan slapen. Ze vertrekt, sluit de deur behoedzaam. Even voel ik me een peuter die achtergelaten wordt voor een middagdutje.

Vroeger dacht ik altijd dat mensen dag en nacht diepe gedachten hadden op hun sterfbed. Zo is het niet. Het hele gebeuren heeft ook iets ontzettend alledaags. Ik vraag me af of ze me nog gaan scheren en of het kleine koolwitje al gezien is. Ik wil weten of de weersomstandigheden goed genoeg zijn om naar Tuinlust te fietsen, zoals vroeger, of zoals twee jaar geleden, gewoon, toen alles nog gewoon was, en of de aardbeien plukwaardig zijn en de boontjes volgroeid.

Het voelt niet als mijn sterfbed, dit gaat niet over mij. Ik weet dat het mijn sterfbed is: ik ga dood, dat is zeker. Ik ben niet seniel of dement. Maar mensen behandelen me sinds de diagnose met enige meewarigheid. Alsof mijn geest al deels dood is. Ze vergissen zich. Mijn gedachten zijn levendiger dan ooit.